



ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА  
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT  
STATE AUDIT OFFICE

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ  
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА  
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ**

**ЗА 2021 ГОДИНА НА ОПШТИНА АРАЧИНОВО  
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**

01 2022 07 09/1

Скопје, март 2023 година

## СОДРЖИНА

Опис	Страна
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР	1 - 16
<b>Финансиски извештаи за 2021 година</b>	
Биланс на приходи и расходи	17
Биланс на состојба	18
<b>Сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи</b>	
Вовед	19 - 20
Сметководствени политики	21 - 24
Образложенија кон финансиските извештаи	24 - 29
Прилог бр.1 Преглед на резултатите од преземените мерки од страна на субјектот предмет на ревизија	

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

Кратенки користени во извештајот:

МЗШВ – Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

НВО – Невладини организации

ЗЕЛС- Заедница на единиците на локална самоуправа

УЈП – Управа за јавни приходи

ГКИС - Геодетско катастарскиот информациски систем

ЕМБГ – Единствен матичен број на граѓанинот

ЕДБ – Единствен даночен број



ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА  
ENTI SHËTETËROR I REVIZIONIT  
STATE AUDIT OFFICE

Број: 16-133/6

Дата: 08.03.2023

## КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

### Резиме

Извршивме ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на Општина Арачиново, на сметката на основен буџет (630), за 2021 година.

Со извршената ревизија, изразивме неповолно мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи за 2021 година и за усогласеност со законската регулатива, упатства и воспоставени политики.

Извршена е ревизија за 2017 година и издаден е Конечен извештај за финансиските извештаи и ревизија на усогласеност на Општина Арачиново, сметка на основен буџет (630), при што овластениот државен ревизор се воздржа од давање мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи, додека за усогласеност со закони и прописи изразено е неповолно мислење.

Ревизијата опфати спроведување на препораките презентирани во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за извршената ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2017 година на Општина Арачиново и утврди дека од дадените шест препораки, пет не се спроведени, а една е во тек на спроведување.

Со извршената ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност кај Општина Арачиново, сметка на основен буџет (630) за 2021 година, констатирани се следниве состојби:

- слабости при спроведување на процесот на буџетирање, реализација на планираните приходи и расходи од 77% и не донесен ребаланс на Буџетот за 2021 година;
- не е воспоставена единица за внатрешна ревизија ниту меѓу општинска соработка со друга општина во делот на внатрешната ревизија;
- општината не води регистар на недвижен имот, не издава решенија за задолжување за данок на имот на физички и правни лица, а данокот на промет

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор*

1

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

на недвижности и данок на наследство и подарок не се утврдуваат согласно Методологијата за утврдување на пазарната вредност;

- општината не остварува приходи по основ на: комунална такса на фирма, комунална такса за користење на музика во јавните локали, комунална такса за истакнување на реклами, објави и огласи на јавни места и приходи од надоместок за уредување на градежно земјиште;
- не е воспоставена аналитичка евиденција на побарувањата за физички и правни лица со соодветна поткрепувачка документација, не е утврден основот за нивно постоење и можноста за нивна наплата.

Во насока на надминување на утврдените состојби, ревизијата даде препораки со цел преземање на мерки и активности од надлежните лица и органи во функција на подобрување на состојбите.

Во делот останати прашања ревизијата ги истакнува системските слабости во законската регулатива и потребата од нивно надминување со цел комплетност и точност на остварените приходи кај општините, а кои се однесуваат и тоа:

- не е пропишано во кои рокови правните лица овластени за регистрација на возилата треба да ја уплатат комуналната такса за користење на патишта со моторни возила на сметка на општината;
- не е пропишана обврска на трговското друштво надлежно за дистрибуција на електрична енергија кое врши наплата на таксата за користење и одржување јавно осветлување од имателите на броила да ги известува општините за бројот на обврзници по категории (број на броила) согласно тарифниот број, како и за наплатените приходи и ненаплатени побарувања по овој основ;
- општината нема информации за висината на средствата што треба да се уплатат во буџетот на општината по основ приходи од закуп на земјоделско земјиште во сопственост на државата утврдено со Законот за земјоделско земјиште;
- општината располага со податоци за склучените договорите за концесија за експлоатација на минералните суровини и врши увид на уплатените средства од концесиските надоместоци, но нема можност да ја потврди нивната целосност и точност.

Не се добиени забелешки на Нацрт Извештајот на овластениот државен ревизор број 16-133/1 од 25.01.2023 година.

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор*

2

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

**1. Вовед**

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страна 17 и 18 заедно со ревизија на усогласеност на Општина Арачиново на сметката на основен буџет (630), за 2021 година, кои се состојат од Биланс на состојба на ден 31 декември, Биланс на приходи и расходи за годината која завршува со тој датум, преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансиските извештаи.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2022 година, согласно член 23 од Законот за државната ревизија.
- 1.3. Извршена е ревизија за 2017 година и издаден е Конечен извештај за финансиските извештаи и ревизија на усогласеност на Општина Арачиново, сметка на основен буџет (630), при што овластениот државен ревизор се воздржа од давање мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи, додека за усогласеност со закони и прописи изразено е неповолно мислење.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај се одговорност на градоначалникот на Општина Арачиново, застапувана од:
- Миликије Халими, градоначалник од 20.10.2017 до 02.11.2021 година и
  - Ридван Ибраими, градоначалник од 03.11.2021 година.
- Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на внатрешна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.
- Градоначалникот на општината е исто така одговорен за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.
- 1.5. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор*      3

\_\_\_\_\_

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околноста, но не за целите на изразување на мислење за ефикасноста на внатрешните контроли на општината. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на градоначалникот на општината, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

## **2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата**

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи земени како целина се ослободени од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансиските извештаи и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор*

4

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Северна Македонија.

2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 21.11.2022 до 31.12.2022 година кај Општина Арачиново од тим на Државниот завод за ревизија.

**3. Осврт на ревизијата од претходната година – спроведување на препораките**

Ревизијата од точка 1.1. погоре опфати и ревизија на спроведување на препораките дадени во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор број 13-54/6 од 26.02.2019 година, за што е изготвен преглед за статусот на препораките. Утврдивме дека од дадените шест препораки, пет не се спроведени, а една е во тек на спроведување. (Прилог 1).

**4. Наоди и препораки**

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со градоначалникот и одговорните лица на општината, на ден 11.01.2023 година.

Не се добиени забелешки на Нацрт Извештајот на овластениот државен ревизор број 16-133/1 од 25.01.2023 година.

**Констатирани се следните состојби:**

**4.1. Усогласеност со закони и прописи**

4.1.1. Процесот на буџетирање е спроведен врз основа на донесен буџетски календар од страна на Советот на Општина Арачиново кој ги регулира роковите за планирање и донесување на буџетот, со дефинирани носители на конкретна активност. Со извршениот увид во актите и документацијата за негово донесување, ревизијата го констатира следното:

- Советот на Општина Арачиново најдоцна до 31 мај во тековната година нема донесено стратешки документи за среднорочен период од три години за локален економски развој, што не е во согласност со член 36 од Законот за локалната самоуправа;
- Буџетскиот циркулар со главните насоки за изготвување на финансиските планови не се доставени до сите одделенија и буџетски корисници;
- Не е донесен План на програми за развој за 2021 година, активност предвидена во Буџетскиот календар. Предлог планот на програми за

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор*      5

\_\_\_\_\_



**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

развој потребно е да се изготви и достави до советот на Општина Арачиново на одобрување во законски утврдениот рок од 20 октомври и истиот да биде усвоен од страна на советот до 15 ноември;

- Во услови на примена на времени мерки<sup>1</sup> заради заштита на здравјето на населението на територијата на Република Северна Македонија, а во функција на спречување на внесување, ширење, сузбивање и справување со последиците од КОВИД-19, општината не била во можност да организира јавни расправи, трибини, собири на граѓани и други активности и форми на обезбедување на потребни информации и податоци за потребите на граѓаните, бизнис заедницата, НВО, ранливи и маргинализирани категории, активност предвидена во буџетскиот календар и член 89 од Статутот на Општина Арачиново.

Недонесувањето на стратешките документи, непочитувањето на роковите на активностите утврдени со буџетскиот календар и не обезбеденото учество на граѓаните во фазата на јавни расправи влијае на навремена и успешна имплементација на сите буџетски фази и активности со цел задоволување на потребите и интересите на корисниците.

**Препорака:**

Градоначалникот и Советот на општината да преземат мерки и активности за почитување на роковите утврдени со буџетскиот календар, за конкретните активности кои треба да ги преземе општината со цел да им овозможи на граѓаните да се информираат и вклучуваат активно во подготовката на програмите и проектите во рамките на буџетот на општината.

4.1.2. Општина Арачиново со Буџетот за 2021 година има планирано приходи и расходи во износ од 73.494 илјади денари. Во текот на годината се реализирани приходи во износ од 56.648 илјади денари и расходи во износ од 56.529 илјади денари, што претставува 77% од планираните.

Планираните даночни приходи остварени се со процент од (44%), од кои приходите по основ на данок на личен доход изнесуваат 22%, приходите по основ на данок на имот 55% (данокот на наследство и подарок и данокот на промет на недвижности) и приходите по основ на даноци на специфични услуги 62% (од комуналната такса за користење на улици).

Трансферите од други нивоа на власт се остварени со процент од (71%) од планираните.

Кај расходите, значително е отстапувањето кај: електричната енергија (55%), разните трансфери (66%), социјална помош (3%), а патните и дневни расходи

---

<sup>1</sup> Одлука за мерки за спречување на внесување и ширење на Корона вирус КОВИД - 19 со број 44-2147/1 од 12.03.2020 година и Одлука за превентивни препораки, времени мерки, наредени мерки, наменски протоколи, планови и алгоритми за постапување за заштита на здравјето на населението од заразната болест КОВИД - 19, случаите и временскиот период на нивна примена со број 44-8118/1 од 03.11.2020

*Ревизорски тим:*

*Областен државен ревизор*      6

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

немаат реализација во однос на планираните средства. Кај капиталните расходи, изградбата на други објекти е со (65%) реализација, додека пак изградбата на капацитети за водоснабдување нема реализација.

Во текот на 2021 година не е направен ребаланс на буџетот што не е во согласност со член 29 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, каде е предвидено доколку во текот на фискалната година приходите и расходите не се остваруваат како што е планирано во буџетот на општината, градоначалникот му предлага на советот измени и дополнувања на буџетот (ребаланс). Неусогласеноста на остварените со планираните буџетски приходи и расходи создава можност од преземање на обврски за кои реално не се обезбедени средства во буџетот и нивно пренесување во наредна година.

**Препорака:**

Градоначалникот на општината да преземе мерки и активности:

- при изготвување на буџетот, планирањето на буџетските приходи и расходи да се темели на реалните состојби и можности, врз основа на историски податоци, податоци за остварувањата во претходните години во функција на добро менаџерско управување;
- во текот на годината да се следи извршувањето на буџетот и со ребалансот да се надминуваат отстапувањата во планираните и реализираните приходи и расходи.

4.1.3. Со Правилникот<sup>2</sup> за систематизација на работните места во Општина Арачиново, не е предвидено одделение за внатрешна ревизија со систематизирани работни места, надлежни за вршење на ревизија на единки корисници на буџетски средства и организационите единици на општината. Исто така, не се преземени активности за воспоставување на меѓу општинска соработка со друга општина во делот на внатрешната ревизија, врз основа на договор склучен меѓу раководителите на двата субјекти.

Отсуството на внатрешната ревизија предизвикува неможност градоначалникот на Општина Арачиново да се стекне со објективно уверување и совет за остварување на целите, подобрување на работењето на општината и подобрување на ефикасноста во процесите на управување со ризикот и контролата.

Во текот на 2022 година, донесен е нов Правилник за систематизација на работните места во Општина Арачиново<sup>3</sup> со кој е предвидено Одделение за внатрешна ревизија со 3 систематизирани работни места (раководител на одделение и 2 извршители).

---

<sup>2</sup>Правилник за систематизација на работни места бр.08-97/1 од 06.04.2016, 08-227 од 16.07.2021 година

<sup>3</sup>Бр.08-161 од 21.04.2022 година

*Ревизорски тим:*

*Овластен државен ревизор* 7

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_

3. \_\_\_\_\_

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

**Препорака:**

Градоначалникот да преземе мерки и активности за екипирање на одделението за внатрешна ревизија за подобрување на работењето на општината, управување со ризикот и контрола.

4.1.4. Согласно Законот за даноци на имот, утврдувањето и наплатата на даноците на имот е обврска на општинската администрација на подрачјето на општината каде што се наоѓа имотот и претставува приход на општината.

Од извршениот увид во документацијата поврзана со начинот на администрирање на приходите по овој основ, ги утврдивме следните состојби:

- Општина Арачиново нема воспоставено регистар на недвижен имот, обврска предвидена со член 39 од Законот за даноците на имот, со која општината треба да води регистар на недвижен имот, како база на податоци кој ги содржи имињата и адресите на даночните обврзници, вкупната површина на земјиштето и зградите, вредноста на имотот, даночните стапки и решенија за платен данок;
- Општината нема издадено решенија за задолжување со данок на имот на даночни обврзници физички и правни лица согласно одредбите од член 26 од Законот за даноците на имот;
- Советот на Општина Арачиново има донесено Одлука за утврдување на пазарна вредност на недвижности на населени места за утврдување на данок на промет на недвижности, наследство и подарок, со која се утврдува пазарната вредност на недвижноста во зависност од населеното место, градежното земјиште, земјоделското земјиште и класата во која се наоѓа недвижноста. При утврдување на данокот на промет на недвижности, пазарната вредност на недвижноста во моментот на настанување на обврската се утврдува врз основа на цените по м<sup>2</sup> наведени во Одлуката, а не врз основа на Методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижноста, што не е во согласност со член 21 став 1 и 5 од Законот за даноците на имот каде е уредено дека основа на данокот на промет на недвижности е пазарната вредност на недвижноста во моментот на настанувањето на обврската и истата се утврдува според Методологијата.

Не воспоставениот регистар, не извршеното задолжување по даночни обврзници со данок на имот и несоодветното утврдување на пазарната вредност на недвижноста при утврдување на данокот на промет има за ефект помалку остварени приходи по основ на даноци во буџетот на општината.

Во текот на 2022 година, од страна на општината преземени се активности за воспоставување на регистар за недвижен имот, со набавка на софтвер LTAS инсталиран систем, со кој утврдувањето на пазарната вредност на недвижниот

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Областен државен ревизор*

8

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

имот кај данокот на промет и данок на наследство и подарок се врши согласно Методологијата за утврдување на пазарна вредност. Заклучно со 31.12.2022 година евидентирани се околу 2.000 недвижни имоти и изготвени се решенија за задолжување за 2021 и 2022 година.

**Препорака:**

Градоначалникот на општината да продолжи со активностите за:

- воспоставување на регистарот на недвижен имот и негово ажурирање;
- издавање решенија на даночните обврзници за нивно задолжување и навремена наплата на побарувањата по овој основ.

4.1.5. Со извршената анализа на реализацијата на буџетот на Општина Арачиново за 2021 година, во делот на спроведување на надлежностите предвидени во Законот за комунални такси, а со цел остварувањето на приходите од даноци на специфични услуги/комунални даноци, ги утврдивме следниве состојби:

- Општината нема воспоставено регистар на обврзници по основ на комунална такса за фирма односно назив на деловна просторија и нема издадено решенија за задолжување со комунална такса за фирма, односно назив на деловна просторија на физички лица кои вршат дејност, трговски друштва и други правни лица на територијата на општината, што не е во согласност со член 3, 9 и 11 од Законот за комунални такси.
- Во 2021 година, општината нема остварено приходи од комунални такси за истакнување на реклами, објави и огласи на јавни места, користење на просторот пред деловните простории за вршење на дејност и користење на музика во јавните локали. Согласно член 7 од Законот за комуналните такси, обврската за плаќање на комунална такса настанува во моментот на користењето на правото, предметот или услугата за кои е пропишано плаќање на такса. Висината на комуналните такси, во рамки утврдени со Тарифата, не се утврдени од страна на Советот на општината, што не е во согласност со членовите 2,3 и 9 од Законот за комуналните такси.
- Во однос на постапката и начинот на издавање на одобрение за градење во текот на 2021 година, ревизијата констатира дека Општина Арачиново нема издадено ниту едно одобрение за градење, а со тоа и нема остварено приходи по основ на надоместок за уредување на градежно земјиште. Ваквата состојба не е во согласност со одредбите од членот 59 став 13 од Законот за градење, каде е регулирано дека одобрението за градење се издава во рок од 5 работни дена од доставувањето на доказ за платен надоместок за уредување на градежно земјиште.

Непочитувањето на одредбите од Законот за комунални такси и Законот за градење, не наплаќањето на комунална такса за фирма, комунални такси за реклами, објави и огласи, за користење на музика, надоместок за уредување на

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор*

9

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

градежно земјиште има за ефект помалку остварени приходи по основ на даноци на специфични услуги во буџетот на општината.

**Препорака:**

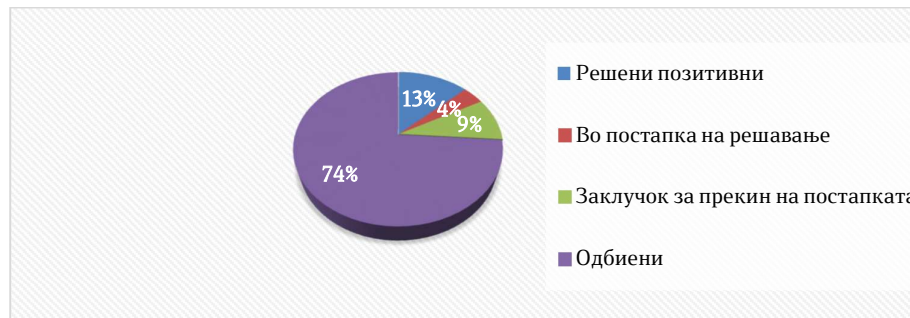
Градоначалникот на општината да преземе мерки и активности за:

- утврдување и наплата на комуналните такси и водење на соодветна евиденција согласно законските и подзаконски акти.
- начинот и постапката на издавањето на одобренјата за градба да се врши согласно законските одредби.

4.1.6. Со Законот за постапување со бесправно изградени објекти<sup>4</sup> се уредуваат условите, начинот и постапката за евидентирање, утврдување на правен статус и санкционирање на бесправно изградените објекти. Постапката започнува со поднесување на барање од страна на имателот до единицата на локалната самоуправа на чие подрачје објектот е изграден. Во Општина Арачиново, согласно измените на Законот во рок се поднесени вкупно 2.331 барање за утврдување на правен статус на бесправно изградени објекти, од кои 305 се решени позитивно, 92 барања се во постапка на решавање, за 212 барања донесени се заклучоци за прекин на постапка и 1.722 барања се одбиени поради нецелосно поднесена документација.

Учеството на решени, предмети во постапка, прекин на постапка и одбиени во однос на вкупно поднесените барања е прикажано во графиконот бр.1.

**Графикон бр.1 Барања за утврдување правен статус на бесправно изградени објекти**



Во текот на 2021 година, по основ на надомест за утврдување на правен статус на бесправно изградени објекти, општината остварила приходи во износ од 34 илјади денари, што претставува 5,38% од планираните 623 илјади денари.

Со извршените детални тестирања на постапките за утврдување на правен статус на бесправно изградени објекти, констатиравме не почитување на законски пропишаните рокови при: донесување на заклучок за прекин на постапката, урбанистичка согласност, заклучок за плаќање на надоместокот и

<sup>4</sup> Сл. весник на Република Македонија бр.23/11, 54/11, 155/12, 53/13, 72/13, 44/14, 115/14, 199/14, 124/15, 129/15, 217/15, 31/16, 190/17 и Сл. Весник на Република Северна Македонија 174/21

*Ревизорски тим:*

*Овластен државен ревизор* 10

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

решение за утврдување на правен статус на бесправен објект, дефинирани со одредбите од член 10 став 1, член 20 став 1 и член 21 став 3 од Законот за постапување со бесправно изградени објекти. Не почитувањето на роковите за постапување од страна на одговорните лица во општината, доведува до ненавремено информирање на барателите за дополнување на документацијата, пролонгирање на постапките и неможност на сопствениците навремено да го впишат имотот во Агенцијата за катастар на недвижности.

**Препорака:**

Градоначалникот на општината да преземе активности за интензивирање на барањата кои се во постапка на решавање, а заклучоците од позитивно решените предмети да се достават до барателите за нивна наплата.

**4.2. Финансиски извештаи**

4.2.1. Со извршениот увид во сметководствена евиденција и старосната структура на побарувањата кои на ден 31.12.2021 година изнесуваат 4.769 илјади денари, ревизијата констатира дека Општина Арачиново има искажано побарувања по основ на данок на имот (физички и правни лица) во износ од 1.541 илјада денари кои претставуваат (32,31%) од вкупните побарувања и комунална такса за истакнување на фирма во износ од 3.228 илјади денари кои претставуваат (67,69%) од вкупните побарувања. Состојбата е преземена од УЈП во 2005 година, а општината нема воспоставено сопствена даночна евиденција ниту аналитичка евиденција за физички и правни лица. Имајќи во предвид дека побарувањата потекнуваат од минати години, а општината нема соодветна поткрепувачка документација, нема преземено мерки за наплата и не е утврден основот за нивното постоење, согласно член 85 од Законот за даноците на имот каде апсолутниот рок на застареност е 10 години, истите се застарени и не постои можност за нивна наплата.

Ваквото постапување има влијание на реално прикажување на побарувањата во финансиските извештаи, а не преземените мерки за навремена наплата имаат за ефект помалку остварени приходи во Буџетот на општината.

**Препорака:**

Градоначалникот да преземе мерки и активности за:

- воспоставување на аналитичка евиденција на побарувањата за физички и правни лица,
- за побарувањата за кои не постои можност за нивна наплата до Советот на општината да се даде предлог за отпис;
- навремена наплата на побарувањата кои не се застарени.

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор*

11

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

**Основ за изразување на мислење**

Вкупниот ефект од изнесените наоди, кои се основ за изразување мислење, во точките 4.1. и 4.2. се однесуваат на:

- слабости при спроведување на процесот на буџетирање, реализација на планираните приходи и расходи од 77% и не донесен ребаланс на Буџетот за 2021 година;
- не е воспоставена единица за внатрешна ревизија ниту меѓу општинска соработка со друга општина во делот на внатрешната ревизија;
- општината не води регистар на недвижен имот, не издава решенија за задолжување за данок на имот на физички и правни лица, а данокот на промет на недвижности и данок на наследство и подарок не се утврдуваат согласно Методологијата за утврдување на пазарната вредност;
- општината не остварува приходи по основ на: комунална такса на фирма, комунална такса за користење на музика во јавните локали, комунална такса за истакнување на реклами, објави и огласи на јавни места и приходи од надоместок за уредување на градежно земјиште;
- не е воспоставена аналитичка евиденција на побарувањата за физички и правни лица со соодветна поткрепувачка документација, не е утврден основот за нивно постоење и можноста за нивна наплата.

**5. Ревизорско мислење**

**Мислење за финансиски извештаи**

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.2 финансиските извештаи не ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на сметката на основен буџет (630) на Општина Арачиново на ден 31 декември 2021 година како и резултатите на финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечка законска регулатива.

**Мислење за усогласеност со закони и прописи**

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.1 активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на сметката на основен буџет (630) на Општина Арачиново, не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор* 12

\_\_\_\_\_

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

**6. Останати прашања**

Државниот завод за ревизија во своите годишни извештаи во повеќе наврати ги обелоденуваше системските слабости кој имаат финансиски импликации во работењето на единиците на локалната самоуправа. Со цел да се обезбеди комплетност и транспарентност во наплатата на сопствените приходи на општините, ревизијата смета дека е потребно да се изврши измена и дополнување на следните законски решенија во функција на надминување на наведените слабости.

**Комунална такса што се плаќа при регистрација на возилата**

6.1. Наплатата на комуналната такса за користење на улиците со патнички, товарни моторни возила, автобуси и специјални возила - тарифен број 9 согласно Законот за комуналните такси, пропишано е да ја вршат правни лица овластени за вршење на регистрација на возилата и да ја уплатуваат на соодветната уплатна сметка во рамки на трезорската сметка на општината. Во постојното законско решение не е пропишано во кои рокови правните лица треба да ја уплатат наплатената такса на сметка на општината, да ја известуваат општината за бројот на регистрираните возила во зависност од кубикажата и за месечниот износ на прибраните средства поединечно и кумулативно.

Со постојните законски одредби не е воспоставен систем кој би обезбедил точни податоци на регистрирани возила по работна зафатнина и намена, а од друга страна општините немаат законска можност да се уверат во точноста и вистинитоста на уплатените средства и комплетноста на приходите по овој основ.

Ефект од оваа состојба е нецелосен увид во наплатата и потврдувањето на приходот за општината по тој основ.

**Комунална такса за користење и одржување на јавно осветлување**

6.2. Согласно одредбите на член 20 став 1 од Законот за комунални такси за користење и одржување на јавно осветлување се плаќа комунална такса според типот на потрошувачите. Обврзници за комуналната такса се имателите на броила од категоријата домаќинства и категоријата останата потрошувачка. Наплатата на комуналната такса за одржување на јавното осветлување од имателите на броила за мерење на електрична енергија согласно одредбите на член 20 став 3 ја врши трговското друштво надлежно за дистрибуција на електрична енергија и истото е должно средствата наплатени по тој основ да ги уплати на соодветната уплатна сметка во рамките на трезорската сметка за општината. Во Законот не се предвидени одредби со кои ќе се утврди во кој рок ќе се изврши уплатата како и задолжителни податоци од кои може да се согледа дали наплатените средства од страна на трговско друштво надлежно за

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор* 13



**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

дистрибуција на електрична енергија се целосно уплатени на општините.

Во текот на 2008 година помеѓу ЗЕЛС и трговското друштво надлежно за дистрибуција на електрична енергија склучен е Меморандум за соработка, во кој една од целите на склучениот меморандум е и зголемување на увидот, ажурноста и евиденцијата на наплатата на комуналната такса за улично осветлување. Согласно одредбите од склучениот меморандум трговското друштво надлежно за дистрибуција на електрична енергија се обврзува до општините да ги доставува следните податоци:

- бројот на обврзници по категории (број на броила) согласно тарифниот број 10 од Законот за комуналните такси;
- извештај за месечниот износ на прибраните средства поединечно и кумулативно;
- шестмесечен извештај за реалната состојба со бројот на броилата и
- известување за ненаплатени побарувања по основ на оваа комунална такса, од причина што ваква обврска не е пропишана со Законот за комунални такси.

Овие податоци, трговското друштво надлежно за дистрибуција на електрична енергија не ги доставува до општините, со што истите немаат увид дали наплатените средства се целосни.

Во услови кога законското решение не нуди можност да се согледа дали наплатените средства од страна на трговско друштво надлежно за дистрибуција на електрична енергија се целосно уплатени на општините, а по склучениот Меморандум не се постапува, постои ризик од нецелосност и неточност на остварениот приход по тој основ во буџетот на општините.

**Приходи од давање на земјоделското земјиште во државна сопственост на користење по пат на закуп и плодуюживање**

6.3. Согласно член 33 од Законот за земјоделско земјиште, од страна на Министерството за земјоделството, шумарство и водостопанство, земјоделското земјиште во државна сопственост може да се даде на користење по пат на закуп и плодуюживање. Средствата од закупнината на земјоделското земјиште во државна сопственост се уплатуваат на посебна сметка во рамките на трезорска сметка. Приходите од овие средства се распределуваат во сооднос 50% за Република Северна Македонија и 50% за општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, во зависност од местоположбата на земјоделското земјиште кое е предмет на давање под закуп. Општините од подрачјето на градот Скопје и градот Скопје, средствата во висина од 50% ги распределуваат во сооднос 25% за општината од подрачјето на градот Скопје и 25% за градот Скопје. Средствата од закупнината на земјоделското земјиште во државна сопственост наплатени во тековната година се распределуваат на општините, општините во

---

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор* 14

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

градот Скопје и градот Скопје кои имаат реализација на приходи од данок на недвижен имот над 80% во однос на планираните во претходната година според податоците од трезорската евиденција. Согласно законското решение, општината нема сознание за висината на средствата што треба да се уплатат, ниту пак МЗШВ има законска обврска склучените договори за закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост да ги доставува до општините за земјиштето што се наоѓа на нивната територија.

**Надоместок по основ на концесии**

6.4. Согласно член 76 од Законот за минерални сировини, концесионерот кој врши детални геолошки истражувања на минерални сировини плаќа еднократен надоместок за користење на просторот, а во зависност од видот на минералната сировина определен во концесијата, односно дозволата за вршење на детални геолошки истражувања.

Концесионерот кој што врши експлоатација на минерални сировини е должен да плаќа: годишен надоместок за користење на просторот и надоместок за експлоатирана количина на минерална сировина, предмет на концесијата.

Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини, донесува Тарифник во кој ги утврдува висината на надоместоците за издавање на дозволи концесии за детални геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минерални сировини, а во зависност од видот, количината, квалитетот и начинот на преработка на минералната сировина.

Средствата се уплатуваат на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка и се 22% приход на Буџетот на Република Северна Македонија и 78% приход на буџетот на општината на чие подрачје се врши концесиската дејност.

И покрај тоа што, општината располага со податоци за склучените договори за концесии за детални геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минерални сировини и има увид на уплатените средства на сметката на буџетот на општината, нема можност да се увери во целосноста на приходите кои се уплатени на нивната сметка по овој основ.

**Регистар на недвижен имот и регистар на подвижен имот**

6.5. Согласно член 39 став 1 и 2 од Законот за даноците на имот општините, општините во Град Скопје и Град Скопје редовно треба да ја усогласуваат состојбата на регистарот на недвижности со регистарот кој го води Агенцијата за катастар на недвижности на Република Северна Македонија, а најдоцна до 31 декември во годината, податоците од состојбата на регистрите треба да ги доставува до Централниот регистар на Република Северна Македонија и до Управата за јавни приходи - Генерална дирекција.

*Ревизорски тим:*

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

*Овластен државен ревизор* 15

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

---

Не се врши усогласување на податоците во Регистарот на недвижен имот на Град Скопје и општините во Република Северна Македонија со податоците од Геодетско катастарскиот информациски систем (ГКИС) на Агенцијата за катастар на недвижности, што претставува законска обврска на единиците на локална самоуправа, кое се одразува на комплетноста на податоците кај единиците на локална самоуправа. Ваквото усогласување не е овозможено поради неусогласените основи за евиденција на податоците (регистрите), односно во Градот и општините во Република Северна Македонија, даночните обврзници се евидентирани по ЕДБ или ЕМБГ, а во Геодетско катастарскиот информациски систем (ГКИС) на Агенцијата за катастар на недвижности се заведени по катастарска општина и катастарска парцела.

За да можат единиците на локална самоуправа целосно, брзо и квалитетно да ја ажурираат базата на податоци за данокот на имот, потребни се компатибилни регистри и размена на податоци со државните органи и институции (Централен регистар, УЈП, Агенција на катастар на недвижности на Република Северна Македонија).

**Надоместок за утврдување на правен статус на бесправно изградени објекти**

6.6. Во текот на 2021 година по основ на надоместок за утврдување на правен статус на бесправно изградени објекти остварен е приход во вкупен износ од 34 илјади денари. Согласно Законот за постапување со бесправно изградени објекти<sup>5</sup> се изготвува заклучок за плаќање на надоместок за утврдување на правен статус на бесправен објект. Согласно законот, обврската за плаќање на надоместокот настанува во рок од десет работни дена од денот на приемот на заклучокот, а доколку не се плати во утврдениот рок предвидена е можност за одложено плаќање на дванаесет месечни рати. Со извршената анализа на законското решение во делот на наплатата на надоместокот, констатиравме дека по изготвување на заклучокот за плаќање на надоместокот општинската администрација нема законски основ во кој е пропишан рок за подигнување на заклучокот и следење на рокот за негова наплата. Од извршените детални тестирања на предметите за легализација, констатиравме дека за дел од предметите изготвени се заклучоци од минати години кои сеуште не се подигнати од страна на барателите и истите не се наплатени.

---

<sup>5</sup> („Сл. весник на Република Македонија” бр. 23/11, 54/11, 155/12, 53/13, 72/13, 44/14, 115/14, 199/14, 124/15, 129/15, 217/15, 31/16, 190/17 и „Сл. весник на Република Северна Македонија” бр. 174/21)

*Ревизорски тим:*

*Овластен државен ревизор* 16

1. \_\_\_\_\_  
2. \_\_\_\_\_  
3. \_\_\_\_\_

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Општина Арачиново Скопје			
Сметка на Основен Буџет (630)			
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2021 ГОДИНА			
			во 000 ден.
Опис на позицијата	Образложение	2021	2020
<b>Приходи</b>			
Даночни приходи	3.1.1.	3.737	2.445
Неданочни приходи	3.1.2.	6.931	2.152
Капитални приходи	3.1.3.	47	128
Трансфери и донации	3.1.4.	45.933	17.838
<b>Вкупно приходи</b>		<b>56.648</b>	<b>22.563</b>
<b>Расходи</b>			
<b>Тековни расходи</b>			
Плати, наемнини и надоместоци	3.2.1.	6.495	6.866
Резерви и недефинирани расходи	3.2.2.	250	0
Стоки и услуги	3.2.3.	41.772	12.189
Каматни плаќања		0	50
Субвенции и трансфери	3.2.4.	500	80
Социјални бенифиции	3.2.5.	12	46
<b>Вкупно тековни расходи</b>		<b>49.029</b>	<b>19.231</b>
Капитални расходи	3.3.1.	7.500	2.030
<b>Вкупно расходи</b>		<b>56.529</b>	<b>21.261</b>
<b>Остварен вишок на приходи</b>	3.4.1.	<b>119</b>	<b>1.302</b>

Ревизорски тим:

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_

Овластен државен ревизор \_\_\_\_\_ 17

**ОПШТИНА АРАЧИНОВО**  
**СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)**  
**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Општина Арачиново Скопје				
Сметка на Основен Буџет (630)				
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА 31.12.2021 ГОДИНА				
				во 000 ден.
Опис на позицијата	Образложение	2021	2020	
<b>Актива</b>				
<b>Тековни средства</b>				
Парични средства	4.1.1.	119		1.302
Побарувања	4.1.2.	4.769		4.800
<b>Вкупно тековни средства</b>		<b>4.888</b>		<b>6.102</b>
<b>Вкупна актива</b>		<b>4.888</b>		<b>6.102</b>
<b>Пасива</b>				
<b>Тековни обврски</b>				
Пасивни временски разграничувања	4.2.1.	4.888		6.102
<b>Вкупно краткорочни обврски</b>		<b>4.888</b>		<b>6.102</b>
<b>Вкупна пасива</b>		<b>4.888</b>		<b>6.102</b>

Ревизорски тим:

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_

Овластен државен ревизор \_\_\_\_\_ 18